

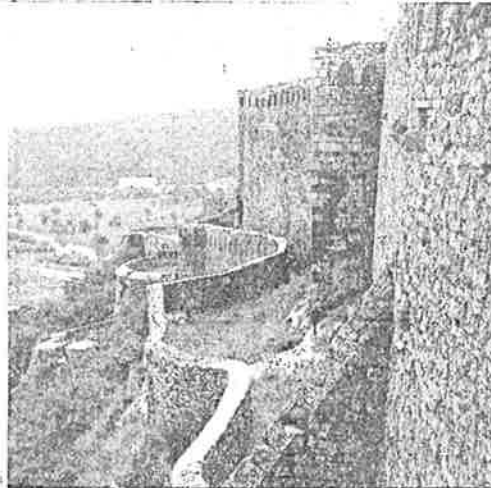
broj 11 / studeni 1995.

RIJEČ

**Glasnik
Hrvatske
kulturne
zajednice**

WIESBADEN

Naslovnica:

Fotografije

1. Hrvatski barjak na kninskoj tvrđavi
2. Kninska tvrđava
3. Doček " Vlaka slobode " u Kninu

RIJEČ
WORT

- Glasilo Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden
- Mitteilungsblatt der Kroatischen Kulturgemeinschaft
Wiesbaden e.V.

Odgovara:
Verantwortlich:

Hrvatska kulturna zajednica Wiesbaden
Kroatische Kulturgemeinschaft Wiesbaden e.V.
Friedrichstr. 24
65185 Wiesbaden

Tel. : 06128/ 42483 i 0611/ 174148
Fax: 06128/ 45856

Urednici:
Redaktion:

Biserka Andrijević, Edvin Bukulin, Marija Orlović,
Ivo Andrijević i Željko Žigrić.

Bankovni račun:

Nassauische Sparkasse Wiesbaden
Kto. 116 027 186
BLZ 510 500 15

ČLANOVIMA HRVATSKE KULTURNE ZAJEDNICE WIESBADEN I DRAGIM
PRIJATELJIMA KOJI PODUPIRU I PRATE RAD NAŠE UDRUŽBE

Šaljemo vam jesenski broj "Riječi", koji sadržajno i grafički podsjeća na prijašnje brojeve. Tu su izvješća o provedenom programu naše udružbe od zadnjeg broja, dopisi i autorski članci naših članova, razgovori, obavijesti. I naslovna strana slijedi dosada primjenjivan koncept: snimke koje svojim rasporedom podsjećaju na dio hrvatskog grba. Ali ovaj put su to snimke događaja od presudnog značenja za Hrvatsku i hrvatski narod, događaja koji su se odigrali za vrijeme i neposredno nakon Oluje. Birajući snimke (a izbor nije bio nimalo lak, jer ih je bilo vrlo mnogo!) ponovo smo proživljavali dane neposredno pred, za vrijeme i poslije Oluje. Prisjećali smo se beskrajnog oduševljenja, spontanog slavlja na ulicama gradova, vješanja zastava na najistaknutija mjesta, nazivanja prijatelja i nazdravljanja sa susjedima. Vjerujemo da će i našim članovima i prijateljima snimke s naslovne strane dozvati u sjećanje njihov doživljaj Oluje, da će se možda prisjetiti snimaka koje bi oni odabrali.

"Riječ" nije list, koji bi trebao pisati o značenju Oluje, jer tu su zadaću odlično ispunili profesionalni novinari u hrvatskom tisku, a osim toga o Oluji će se još mnogo pisati. Ali "Riječ" je svakako list, koji nastoji odražavati raspoloženje svoga članstva i zato je Oluja - i ono što je uz nju usko povezano - jedina tema naslovnice broja 11.

U jednom od sljedećih brojeva na naslovnici bi trebao biti Vukovar. Nakon Oluje je izvjesno da će uskoro i u njemu zavijoriti hrvatski stijeg i u tužnim ruševinama užgati iskra novog života.

Vaši:

Biserka Andrijević (06128) 42483

Brigita Bekić (0611) 372930

Željko Žigrić (06192) 31766

Marija Begić (0611) 520434

Marijan Batinić (0611) 372930

Ante Marinčić (0611) 9450439

Marija Crnčić (06122) 16940

Mato Žugaj (0611) 300709

Ivo Andrijević (06128) 42483

Zvonko Oslaković (06722) 64443

PISMA

Dragi prijatelji,

ispričati ću Vam kako sam se ovog ljeta, sa zadovoljstvom, no i s malo ljutnje, susreo s - Hrvatskom kulturnom zajednicom Wiesbaden.

Pred kraj godišnjeg odmora, nekako oko 15. srpnja, jedne sam večeri išao iz Šibenika u Vodice, jer sam se bio dogovorio s društvom da ćemo se tamo naći u jednom restoranu na kasnoj večeri. Bilo je već nekako oko 11 sati kada sam parkirao na obali u Vodicama. No, baš kad sam htio ugasiti radio i izići iz auta, čuo sam najavu neke emisije medju čijim je temama bio nabrojen i - Izvještaj o radu Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden. Kako sam član Zajednice, a i poznam puno ljudi, zanimalo me o čemu će tu biti riječi, pa sam ponovo sjeo u auto.

Noć je bila prekrasna. Nebo je bilo osuto zvijezdama. Ljudi su šetali rivom, opušteni i zadovoljni. Ja sam promatrao tu divotu i - čekao i čekao. Taj dio emisije nikako naime nije dolazio. Kad se već gotovo približila ponoć, rekao sam - sad kad sam već tako dugo čekao , čekat ću do kraja.

I da ne duljim: prilog o Wiesbadenu došao je na red oko 00:15. Bio je jako zanimljiv, tako da sam u taj čas prebolio dugo sjedenje u autu. Prenio me na čas s te divne rodne obale u svijet u kojem stvarno živim, u Wiesbaden. No ne želim Vam puno pričati o tome o čemu je zapravo novinarka izviješćivala. Naime, za mene je iza toga došao glavni dio doživljaja iz Vodica: kad sam oko 12:30 došao u restoran, nikoga od mojih više nije bilo, društvo me više nije čekalo, svi su bez poruke bili otišli, a k tome je kuhinja u medjuvremenu bila zatvorila. Tako sam radi Hrvatske kulturne zajednice ostao i bez večere.

Pozdravlj Vas vaš

Marinko Bodrožić

R a z g o v o r i

MAJA RUNJE

Maja Runje jedna je od najistaknutijih ličnosti hrvatske scene u Wiesbadenu. U gradu je, otkako od 1974. u njemu živi, pokrenula niz inicijativa, tako npr. Hrvatsku kulturnu zajednicu, a u regiji ili na njemačkoj saveznoj razini sudjelovala je u brojnim aktivnostima. Bila je više godina dopredsjednica Saveza hrvatskih društava u Njemačkoj, a u ovom trenutku je druga tajnica Hrvatskog svjetskog kongresa u Njemačkoj.

Profesionalno Maja Runje vodi Socijalnu skrb na hrvatskom jeziku kod Caritasa u Wiesbadenu. Po zanimanju je profesorica engleskog i francuskog jezika. Dolasku u Njemačku prethodili su dulji studijski boravci u Engleskoj i Francuskoj.

Maja Runje oduševljena je Hrvatica - njeno srce s posebnim žarom kuca za njezin podvelebitski zavičaj - te oduševljena majka i supruga.

Razgovor s njom vodili smo početkom kolovoza u trenutku kada se obitelj Runje nakon dvadesetdvogodišnjeg boravka u Njemačkoj spremala za povratak u Hrvatsku.

Maja Runje s djecom
u Wiesbadenu 1982.

Riječ: Gospodjo Runje, kad sljedeća "Riječ" bude izlazila, Vi ćete sa svojom obitelji biti u Zagrebu, bit ćete - povratnica. Nalazite se u završnici jednog razdoblja, a na početku novog, sigurno, dakle, u razdoblju nutarnjeg ocjenjivanja. Kako biste u tom smislu opisali događaje i ljude koji su u Vašem dosadašnjem životu ostavili najviše traga ?

Runje: Kao osobu izrazito me oblikovalo obiteljsko podrijetlo, no važnu ulogu igrala je sigurno i moja druga obitelj, moj suprug i moja djeca Stipan i Cvita, koji danas stoje u središtu moga života. No, tu je bilo i drugih okolnosti koje su pridonosile oblikovanju moje osobe, nadam se, u smislu obogaćenja, a očekujem, nadam se, da će u mom životu biti još događaja i izazova, a koji će mi omogućiti nova gledanja i spoznaje.

Spomenula sam podrijetlo. Dolazim iz ličke bunjevačke obitelji Pavelića, koja je, kao svi Pavelići, selila početkom 17. stoljeća iz Hercegovine, iz okolice Nevesinja i Blagaja prvo u Knin i Kotare, a zatim, oko 1690., nakon oslobođenja Like od Turaka, na Velebit i na lička podvelebitska

područja između Oštarijskog i Vratničkog prijevoja. To je stanovništvo sa sobom nosilo silnu energiju i od nje sam, osjećam, dobila jedan dio. Ta je energija za mene predstavljala dragocjenost u kojoj sam nalazila pokretačku snagu i često se u životu osjećala veoma jakom.

Srpska hegemonija između dva rata je u Lici bila jeziva i moj otac i njegova braća su poput većine drugih Hrvata u tom kraju smatrali da moraju optirati za radikalni oblik nacionalne borbe. U ratu su, slijedom te logike, osim najstarijeg brata koji je ostao vjeran svojoj radićevskoj ideji, postali dobrovoljački vojnici. Kako su radi svojih uvjerenja, a i radi upliva njihova ujca i skrbnika Ivana Starčevića, velikog župana bilogorsko-petrinjskog - majka mog oca bila je iz šire obitelji Ante Starčevića - bili na relativno zanimljivim položajima, doživjeli su partizanski poslijeratni progon. Najmladji je brat u Gospiću osuđen na smrt, ostali su prošli zbjeg, logore i zatvore.

Na taj je način politika prerano i pretjerano ušla u moju mladost, što je nažalost potpuno tipično za cijeli jedan dio moje generacije; rođena sam 1949.

Medjutim, bila bih nepravedna prema svojoj majci, koja dolazi iz jedne stare, otvorene i relativno obrazovane zagrebačke obitelji, kada ne bih istakla i njezin utjecaj. Ona je moja spona s prosvjećenom, gradskom sredinom. Obitelj moga oca opisala bih kao moje korijenje i gnijezdo, a moja majka je moj pogled u budućnost i svijet.

Riječ: Moglo bi se reći da su se najvažniji događaji u Vašem životu odigrali već u kolijevci.

Runje: To je točno u onom dijelu u kojem se radilo o beskompromisnom otporu moga oca prema komunističkoj i srpskoj tiraniji, i to zato jer sam svojom osobom pristajala uz takav stav, pristajala uz taj dio obiteljske biografije. Nerado naime mislim da je čovjek nužno određen svojim djetinjstvom, već vjerujem da postoji mogućnost da ga kasnije nadidje i izabere novi put...

Moje je djetinjstvo inače bilo obično djetinjstvo, ispunjeno vedrinom i dragim i toplim ljudima. Prisutna je medjutim bila i izrazita ambicija, želja za znanjem i napredovanjem, što je, vjerujem, bilo tipično za moju generaciju. Neke od najljepših ranih uspomena vezane su tako uz priče i knjige. Crteži plodova ribiza, oskoruša i smokava, plodova koje tada nisam poznavala, a iz neke knjige koju mi je mama darovala u ranom djetinjstvu, još mi i danas lebde pred očima kao najdivnija čarolija.

No, kroz idilu zaštićenosti i razgovora s dragim ljudima te očaravanja predivnim crtežima, probijale su i drugačija iskustva, drugačije scene. Na primjer: S mamom stojim u redu žalosnih i prestrašenih ljudi s porcijama hrane pred zatvorom u Savskoj; nosimo hranu mome stricu. Ili: igram se sa svojom najboljom prijateljicom iz djetinjstva Anom Rukavina iza njezine kuće u gospićkom predgrađu, na mjestu na kojem je tada bio zakopan njezin otac kojeg su tu bili ubili, a obitelj ga dugo nije smjela sahraniti na gradskom groblju. Ili: stojim u proljeće 1958. na željeznickoj stanici u Gospiću dok milicija iz jednog vagona izvodi svezane mladiće, od kojih sam mnoge poznavala, a koji su bili uhvaćeni pri bjegu preko granice, i pri izlasku ih nasumice i nemilice bez razloga mlati palicama, a ljudi vrište i plaču ...

Kasniji je zagrebački krajolik u utiscima bio nešto blaži, a i stavovi zagrebačkog dijela obitelji bili su manje radikalni, no i oni su bili

veoma politički. Zagrebački djed Franjo Burić bio je ono što bi se danas možda zvalo liberalnim Hrvatom. U svojoj knjižnici je na prilično istaknutom mjestu držao Zolu i Krležu - s Krležom je u djetinjstvu na Kaptolu išao u školu - no i on je čeznuo za slobodom. Sjećam se da me više godina skoro svakodnevno vodio pokazivati Zagreb i tumačiti mi njegovu povijest. Često bi zatim išli u Berislavićevu, tu su se tih godina u nekoj veži još ponekad dijelile konzerve unrinog topljenog sira, a zatim na Engleski i Američki konzulat gdje su dijelili šapirografirane dnevne biltene. Na nekoj klupi u parku, obično na Svačićevom trgu, nas bi dvoje u tim biltenima između redova tražili nagovjestaje o tome kada će Amerikanci navaliti na Sovjetski savez i osloboditi nas komunizma...

Riječ: Što mislite kad kažete da ste pristajali uz stavove svoje rodbine ?

Runje: Pristajala sam uz stavove svog oca koji je smatrao da kompromisi ne mogu riješiti hrvatsko - srpske odnose i da je hrvatski cilj samostalna hrvatska država. Drugo je pitanje kakve su mogućnosti jednoj djevojčici za takvu borbu stajale na raspolaganju. Uglavnom sam mogla puno čitati, gutala sam Milu Budaka, koji emigranški časopis do kojeg bih se koji puta dokopala, a zatim komunističku propagandu, dokumente i memoaristiku. Iz "Zapisnika o sudjenju Stepincu i drugovima", moglo se puno saznati o osobi Kardinala, a u Blaževićim "Ratnim sjećanjima" ignorirala sam ono što je on htio reći, a pokušala shvatiti političke i vojne odnose snaga tijekom rata u Lici. Ta mi je "tehnika" prilično dobro uspjevala.

Družila sam se s djecom iz obitelji koje su mislile slično kao i moja i mi smo djeca između sebe politizirali. Sjećam se da je negdje oko 1960. otac moje prijateljice Grozdane Šimić kao odvjetnik branio nekog studenta iz Klobuka koji da je negdje bio rekao neku riječ o Andriji Artukoviću te da smo se mi svaki dan skupljali oko Grozdane da čujemo ima li kakve nade za tog mladića. Naši roditelji naravno nisu ni sanjali kakvim se opasnim poslovima bavimo.

Danas mi se čini smiješnim, no tada sam također smatrala važnim da se baš nikada ne nadjem na mjestu na kojem se svirala jugoslavenska himna kako se ne bih morala dići, a također da nikada na pisma ne lijepim marke na kojima je bio Titov lik. A to doista nije bilo jednostavno ! Često sam radi jednog pisma znala protrčati pola grada da nadjem koju poštansku marku sa cvijećem ili pticama!

Uvijek sam bila sigurna da će se moj koncept ostvariti jer sam osjećala da odgovara potrebama ljudi. Koji puta bih se malo prestrašila, npr. kad bih u Zvonimirovoj gledala ljude kako zanosno plješču jugoslavenskim tenkovima i vojnim kamionima na novembarskim vojnim paradama, ili, kasnije, kad sam 1980. vidjela Zagrepčane kako plaču i pjevaju Titu pjesme koje se pjevaju na rastanku s prijateljima, no od takvih bi se šokova brzo oporavljala.

Riječ: Kako ste doživjeli dolazak u Njemačku ?

Runje: U Njemačkoj su se u Hrvatskom centru, u kojem sam odmah počela raditi, skupljali ljudi kojima nikada nije padalo na pamet pjevati pjesme za Tita ili za Jugoslaviju. To su bili ljudi koji su pjevali gange koje su doduše žalile za teškim gubitcima, no i navještale uspjeh. Tu sam upoznala Matu Grgata, Antu Samardžiju, Jozu Marinčića, Iliju Rosandića, Šimu Ivandića i mnoge druge, a svi oni su znali politički

misliti.

Brinuli smo zajedno o sudbini Mirka Vidovića, Marka Veselice i Vlade Gotovca te stotina drugih zatvorenika i zatvorenica kojima su tada vrvjeli jugoslavenski zatvori, no i veselili smo se skupa znacima otpora, a takvih je bilo puno. Čitali smo "Novu Hrvatsku", "Hrvatsku reviju", "Glas koncila", pjesme Borisa Marune, Horvatićeve, Brešanove, Šoljanove, Araličine i mnoge druge tekstove. Kad je 1984. kardinal Kuharić svojim milijunskim vjerničkim pukom privodio kraju proslavu trinaestog stoljeća kršćanstva u Hrvata, znali smo da smo definitivno pobijedili.

Bila sam izuzetno zahvalna da sam mogla od početka raditi u tzv. socijalnoj skrbi za naše ljude iako nisam školovana za socijalni rad i iako me socijalni rad u uskom smislu uopće ne zanima. Ja sam ga se klonila koliko sam god mogla, a svoje sam snage i na poslu usmjerila na hrvatski društveni i kulturni rad, u mjeri u kojoj je to još pristajalo uz integrativni postulat radi kojeg su nacionalne socijalne službe financirane u okvirima njemačkog Caritasa i na način koji je poslodavac mogao nekako tolerirati.

Riječ: Vi ste jednom prilikom izjavili da Vas podrijetlo iz obitelji Pavelić obvezuje. Možete li to malo precizirati ?

Runje: Hendikep je imati središte svoje nutrine u jednom političkom programu koji je s europskog političkog gledišta načelno kompromitiran. S te sam se točke zato često puta u svojoj mladosti nastojala maknuti, tražiti druge mogućnosti. Intenzivno sam željela postati "modernom" ženom, i zato sam rano relativno puno putovala Europom - 1971. će jedno putovanje promijeniti moju najosobniju sudbinu, jer sam za vrijeme duljeg boravka u Francuskoj, u Parizu, u jednom muzeju upoznala Jerka, za kojeg sam se 1972. udala. Osim putovanja takodjer sam se mjesecima udubljavala u svjetske književnosti. U medjuvremenu ja sam se doista duboko sprijateljila s Proustom i Whitmanom i oni takodjer jesu moja duhovna domovina bez koje više ne bih mogla, no moj "velebitski program" me uvijek slijedio kao sjena, uplitao se i stvarao vrstu nutarnjeg konflikta.

Jednog dana ja sam taj konflikt morala ukloniti i jasno definirati stavove i zato sada mogu reći da Pavelićev program u vremenskom kontekstu u kojem se odvio mogu potpisati. Njegove su alternative tada bile Maček i partizani. Te alternative smatram bitno lošijima od Pavelićeve. Maček se, po mom mišljenju, 1941. nije znao snaći i ponašao se kao da je u priči, a ne u svijetu, a komunizam je bio i ostao obična katastrofa. Procjena Pavelića i njegovih suradnika o nužnosti radikalne i oružane borbe za ostvarenje hrvatske samostalnosti, a koju je definirao od trenutka kad je 1928. otišao u emigraciju, bile su potpuno točne. Osim procjene impresionira me i njihova dosljednost, inteligencija i hrabrost, a najviše od svega me definitivno obvezuje strašna žrtva najprobranije hrvatske mladosti koja je stala uz ovaj program, borila se za njega, a koja je radi svoje pravedne borbe dospjela pod ledinu. Prema toj se generaciji osjećam neizmjerom dužnom, isto kao i prema mladićima i muževima koji su stradali u ovom ratu.

Riječ: Osobno malo znam o Paveliću. Možda je njegova procjena, kako Vi kažete, bila točna i precizna, no zar nije odabrao krive partnere i krive instrumente ?

Runje: Ne zamjeram mu partnere. Možemo sada diskutirati koliko hoćemo, no nije bilo puno izbora. Zamjeram mu progone, odmazdu, osvetu i bezakonje.

Riječ: Zar to nije bilo uvjetovano partnerima ?

Runje: Tek manjim dijelom, na početku, kad su donoseni oni užasni rasni zakoni. No, najstrašnije je iskorištavanje negativnih političkih energija za ostarivanje kratkoročnih političkih ciljeva i nekontroliranje primitivnih osvetničkih naboja. Takva je praksa bila veoma učestala u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj i radi toga sam intimno puno propatila. Volim u ovom kontekstu reći da je nacionalizam mog oca i mojih stričeva bio potpuno konstruktivnog oblika. Njih je zanimalo kako se riješiti srpskih progona i žandarskog mlaćenja koja su doživljavali u svojoj mladosti i kako osigurati hrvatsku samostalnost. Nikad nisam svog oca čula da je odobravao paušalne progone Srba, pa ni komunista. Jedno je prezirati i boriti se protiv jasno definiranih političkih protivnika, pogotovo onih koji ti rade o glavi, a drugo nasumice progoniti cijeli narod ili cijelu skupinu.

Srbe načelno poštujem kao i svaki drugi narod, a narode izrazito poštujem. Osjetljiva sam na svaki rasistički pristup. Očekujem da čovjeku koji drži do sebe tuđi zločin nikada nije mjera, a od države očekujem da se ponaša profesionalno. Hrvatskoj će sigurno uspjeti da se državnom silom jasno ogradi od srpske države, a takodjer vjerujem da će to uspjeti i Muslimanima i Albancima. Srbi će u Srbiji tako dobiti priliku da konačno probleme za koje misle da ih imaju sa susjedima počnu rješavati na normalan način, a ne primitivnom brutalnošću koja je kao opasna bolest zahvatila preširoke slojeve njihovog društva. No, što se tiče Srba u Hrvatskoj, nadam se da se samo po sebi razumije da u zamjenu za lojalnost zaslužuju građansko poštivanje. Tolerancija i poštivanje građanskih prava nikada nisu slabost, kako se to od Hrvata, nažalost, koji puta čuje,

Riječ: Je li Vam takav stav stvara probleme.

Runje: Ponekad. No, tu ne mogu ulaziti u kompromise.

Riječ: Vi ste za vrijeme svog dvadesetdvogodišnjeg boravka u Njemačkoj bili uvijek ondje gdje su se "rješavale hrvatske stvari". Jeste li zadovoljni onime što ste postigli ?

Runje: Nisam baš uvijek bila tamo gdje su se "rješavale hrvatske stvari". Ponekad sam se, srećom, bavila i općim ljudskim stvarima. Više godina sam se tako isključivo bavila odgojem svoje djece. Oni nisu bili spremni na diobu mojih kapaciteta s ničijim potrebama i tako sam u punini upoznala ulogu majčinstva. Na tome sam im, naravno, beskrajno zahvalna.

Jesam li zadovoljna s onim što sam postigla u društvenom smislu ? Bilo je puno angažmana koji su urodili dobrim plodovima. Jedan od važnijih je rad u Hrvatskoj kulturnoj zajednici koji je bio kreativni doživljaj zato jer sam doživjela da niz potpuno različitih ljudi zajednički sustavno radi. Važan angažman je za mene takodjer moje pisanje; godinama sam se javljala u različitim časopisima i listovima s temama o održavanju hrvatskog jezika u Njemačkoj, o teoretskim pitanjima etniciteta, a i nizom drugih tema.

Zapravo vjerujem da sam svoj društveni posao, na mjestu na kojem sam se u životu našla, obavila onako kako sam najbolje znala, savjesno, pa mislim da mogu biti zadovoljna.

Riječ: Vi ste također osnovali ogranak HDZ-a u Wiesbadenu, međutim taj je angažman na jednoj točki prelomljen. Što se dogodilo?

Runje: To je jedna od neudobnijih životnih epizoda. Počelo je tako da sam prvo za Božić 1989. u Zagrebu u HDZ-ovoj baraci u Savskoj postala članom HDZ-a - ta baraka me tada inače jako razveselila, bila je za mene nekako jasni znak da sigurno dolazi hrvatska demokratska država. Osim toga impresionirao me hadezeovski program u dijelu u kojem je osiguravao pomirenje svih tradicionalnih hrvatskih političkih struja. Bilo je zato logično da u Wiesbadenu pristupim osnivanju ogranka. Život i rad u ogranku počeli su međutim nekako nesretno, borbom za vlašću dvoje ili troje ljudi. Nezgoda nije bila u tome da se ja u takvoj situaciji ne bih bila znala snaći - pa i unatoč izrazito nepristojnim metodama mojih oponentata - jer borba za vlast su za mene potpuno normalna stvar i smatram da u grupama često djeluju stimulativno. Problem je međutim bio u tome da sam u međuvremenu bila izgubila pravu motivaciju. Razumom sam shvaćala da je HDZ energija koja će promijentati Hrvatsku, no moje se biće nije dalo dovoljno utopiti u tom stranačkom angažmanu. Bilo mi je teško da sam se dala skloniti s naše male političke pozornice, a još teže da sam izgubila tek stečenu novu političku domovinu.

Priznajem da sam u međuvremenu bacala poglede i na druge političke stranke, no uvijek bih osjetila istu sputanost. Stranački život i nadalje naravno smatram ključnom točkom demokratskog sustava i jako cijenim ljude koji se bave stranačkim radom jer znam da je to kruh sa sedam kora. Zapravo još nisam napustila nadu da ću naći političku grupu u kojoj bih mogla raditi. To bi svakako morala biti grupa u kojoj se puno radi, a što manje polemizira.

Riječ: Za nekoliko se tjedana s obitelji vraćate u Zagreb. Što nosite sa sobom iz Njemačke? Što očekujete od života u Zagrebu ?

Runje: U Njemačkoj sam provela najkreativniji dio života. Tijekom tog vremena stekla sam drage i dobre prijatelje. Također sam imala prilike suradjivati s najangažiranijim ljudima iz hrvatske zajednice od Münchena do Hamburga. To sa sobom nosim kao najdraži dar.

Njemačka mi je također dala izvjesni ekonomski napredak, a na poslu sam stekla radne navike i kompetencije. Upoznala sam se i sprijateljila s nizom ljudi iz njemačke sredine, tako da sam zapravo zavoljela Njemačku.

Ovaj potpuno uredjeni i sigurni život moja obitelj i ja napuštamo zato jer je Hrvatska bila i ostala ključni dio naše životne koncepcije. Tražimo izazov umjesto uhodane sigurnosti. Svatko od nas sanja svoje snove. Jerko i ja želimo pokušati možemo li još jedanput stvoriti egzistenciju u sredini koju više ne poznajemo ali koju smatramo bitno svojom. Stipan sanja jako poljoprivredno gospodarstvo negdje u Lici ili Dalmaciji, a koje bi bilo ekološki orijentirano. Cvita sanja da će jednog dana u Hrvatskoj biti odvjetnica koja će agresivno promicati ženska prava. Možda uopće ne uspijemo, no uvijek ću se veseliti da smo si u životnim godinama kad se ljudi obično bave još uglavnom samo realnostima, dali priliku za sanjanje najljepših snova.

Riječ: Gospodjo Runje, Vama i Vašoj obitelji želimo puno sreće u domovini !

Maja Runje u Wiesbadenu pred odlazak u Zagreb

Razgovor vodila: dr. Marija Orlović

LJETOVANJE I UPOZNAVANJE HRVATSKE

Hrvatska mladež iz Wiesbadena u Ljetnoj školi hrvatskoga jezika i kulture u Novom Vinodolskom od 27. srpnja do 6. kolovoza i u kampu Hrvatskih izvidjača u Šimunima na otoku Pagu od 8. do 20. kolovoza

I ovog ljeta HKZ Wiesbaden sudjelovala je u dva programa Matice iseljenika, koja hrvatskoj mladeži u inozemstvu nudi ne samo ljetovanje na našem plavom Jadranu, nego uz to i vrlo zanimljivu poduku: hrvatskog jezika, o hrvatskoj kulturi, povijesti i običajima, o posebnostima hrvatskih krajolika i bogatstvu životinjskog (osobito morskog) i biljnog carstva. Prvi program pod nazivom " Ljetna škola hrvatskoga jezika i kulture " priredjen je u vremenu od 27. srpnja do 6. kolovoza u Novom Vinodolskom, a drugi " Ljetovanje s hrvatskim izvidjačima " u vremenu od 8. do 20. kolovoza u Šimunima na otoku Pagu.

Skladni spoj ljetovanja, učenja bez napora i druženja s mladim Hrvatima iz domovine privukao je i ove godine mlade iz Wiesbadena i okolice u Hrvatsku. Krenule su dvije grupe: mlađi u Novi Vinodolski, a stariji na otok Pag, kako je to programima bilo predviđeno. Iz njihovih niže objavljenih priloga u kojima slikovito opisuju svoje doživljaje vidljivo je da se nisu nimalo dosadjivali!

DOŽIVLJAJ IZ KAMPA ŠIMUNI

Moj brat Bernard, naš prijatelj Andrej i ja krenuli smo na plažu da bi se okupali i zabavili. Na plaži je već bilo oko petnaestak ljudi. Bernard i Andrej su poslije kupanja legli sunčati, no meni se nije dalo i zato sam švrljao po plaži. Otkrio sam jedan stari traktor. Kad sam mu se približio vidio sam da je pokvaren. Dijelovi su ležali naokolo, prednja stakla su bila razbijena, osovina volana je bila nakrivljena, a volana nije ni bilo. Maknuo sam staklo sa sjedišta i sjeo u traktor. Sjedio sam tako par minuta i zamišljao kako bi bilo lijepo malo se provozati. Uto dodjoše Bernard i Andrej. Odjednom su počeli gurati traktor kao da su mi pogodili misli. Traktor se pokrenuo, ali sam ga ja nekako zakočio. Oni nisu htjeli odustati. Pošto su ispred traktora bila naslagana drva, zaokrenuli su mu prednje kotače prema plaži i opet ga počeli gurati. Ja sam se igrao s pedalama i kad sam pritisnuo kvačilo traktor je naglo krenuo. Njih dvojica me gurnuše iz sve snage. Dignuo sam ruke u vis i pokušao pedalama zakočiti, kad li se motor odjednom upalil! Sve je išlo prebrzo! U panici nisam znao što ću, volana nije bilo, a traktor je vozio ravno prema moru. Bernard i Andrej su mi vikali neka iskočim. Ljudi sa plaže se razbježaše, a ja iskočih. Gledali smo za traktorom, a on nastavi preko plaže i ravno u more. Na sreću, konačno se zaustavio, ali tek na dubini od dva i pol metra. Mogao se u dubini dobro vidjeti. Došao je čuvar kampa i najprije nas dobro izgrdio. Zatim je dovukao bager i izvukao traktor. Na plaži se okupio najveći broj gostiju, a neki su čak i slikali traktor u moru i njegovo izvlačenje.

Sebastijan

MORE I LONCI

Kolovoz je. Uvijek sam volio kolovoz, vrijeme ljeta, sunca i zasluženog odmora nakon naporne školske godine. Volim miris i boje mora, volim viku djece koja se bezbrižno igraju na suncu. I dok sjedim na velikoj stijeni iznad mora, pogled mi se pruža preko duge, zlatne, bijele plaže. U daljini vidim valove koji svojim vrhovima poput jezičaca vatre dodiruju oblake. Tu je i nekoliko čamaca koji onako uzvišeno, poput zvijezda na nebu uljepšavaju sliku i čine sastavni dio tog bogatstva šarolikosti i boja. Moje razmišljanje i uživanje odjednom prekine glas naše voditeljice Lidije u kampu hrvatskih izvidjaca u Šimunima na otoku Pagu. Potreban je dragovoljac za pranje lonaca. Svaki dan posao je trebao obaviti netko drugi od nas izviđača. Ne sluteći o čemu se radi, Stipan i ja javimo se za taj posao koji kako ćemo kasnije saznati nije nimalo lak. Kad dodjismo u kuhinju, kuhar Zvonko nam pokazuje te "limene grdosije", lonce koje treba oprati. Bilo ih je pet ili šest, svi crni, jednako čadjavi i masni, veličine jednoga kotača, stari poput napuklina na jezeru bez vode. Onako namrštena lica Stipan i ja uzimamo crijevo za vodu i predajemo se tom mukotrpnom poslu. Nakon dva ili tri lonca bili smo već umorni podmuklo misleći kako su sutra drugi na redu.

Posao je trajao svega sat vremena, ali nama se učinilo čitavu vječnost. Kao nagradu za obavljene posao dobili smo samo "puno hvala". Pomalo ljuti, ali i sretni zbog obavljene obaveze, vratili smo se u kamp gdje su nas već čekale druge aktivnosti.

Nisam ni mogao dočekati trenutak ponovnog odlaska na plažu i uživanja u sunčevom zalasku. I dok punim plućima udišem miris mora, kroz misli mi struji ona slika, lijepa i nezaboravna koja će mi ostati duboko zacrtana u sjećanju, kao još jedna lijepa uspomena na ovo ljeto.

Andrej

SPAS NA CESTI

Na Veliku Gospu ujutro krenula je naša grupa iz našeg kampa u Šimunima u grad Pag. Htjeli smo ići u crkvu. Čuli smo da autobus iz Novalje, a preko Šimuna, vozi svako jutro u 9 sati. No kad smo došli na autobusnu stanicu, autobus se nije pojavljivao i mi smo odlučili pokušati auto - stopom. Lidija, naša voditeljica, dogovorila se s nama da ćemo se svi naći u Pagu kod gradske knjižnice. Ubrzo zatim stvarno nam je stao jedan manji kamion u koji su se ukrcala većina djece, a iza toga je još nekolicini dječaka stao jedan Mercedes.

U Pagu smo se svi susreli i krenuli u šetnju gradom. U gradu se osjećalo da je blagdan. U Pagu ima nekoliko crkava, a sve su svaki čas zvonile. Prije nego smo odlučili u koju ćemo od njih na misu, raspitali smo se za autobus u pravcu Šimuna i saznali da autobus vozi samo tijekom školske godine, a da preko ljeta uopće ne vozi.

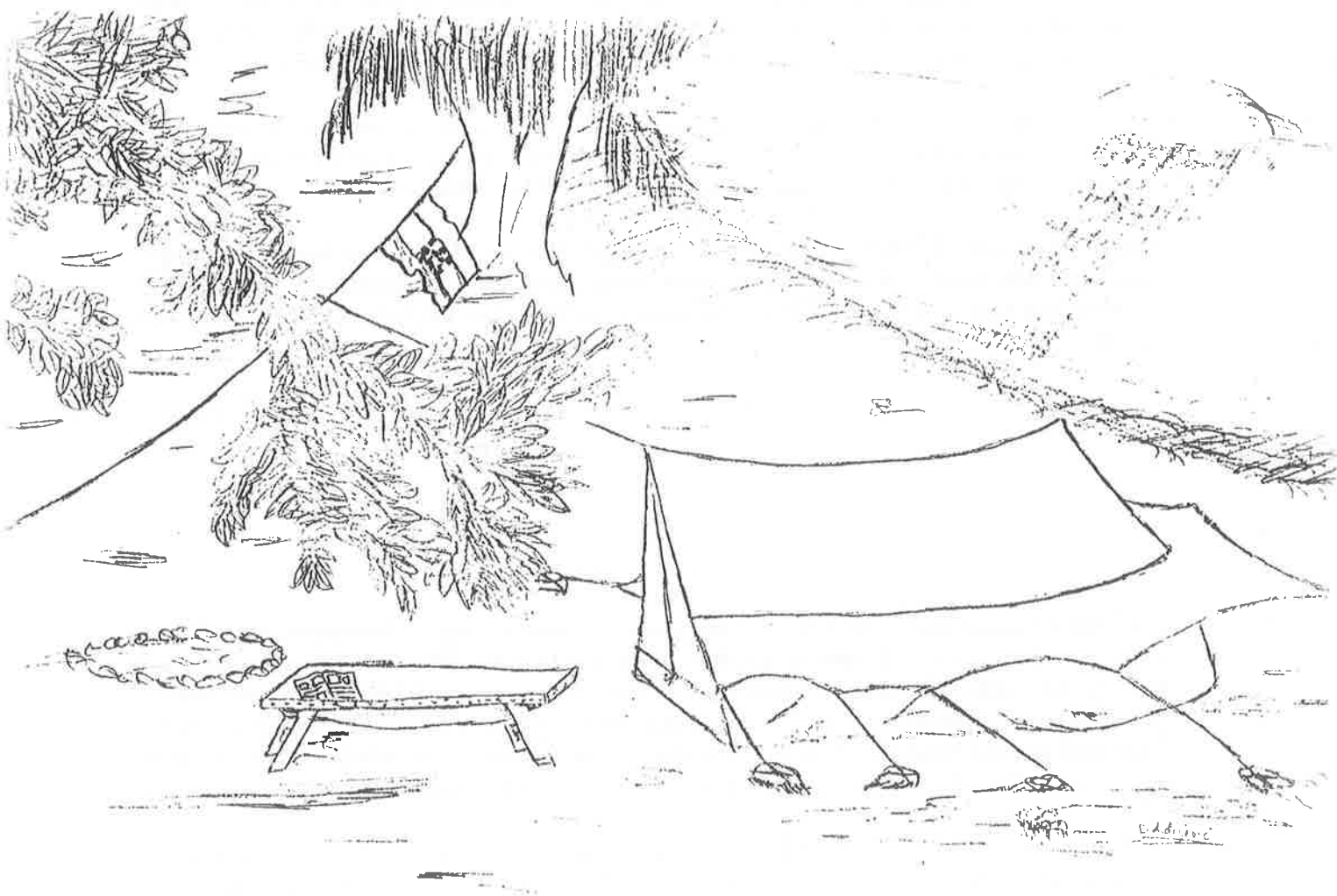
Imali smo problema kako se sada vratiti u Šimune jer je već bilo oko 11 sati. Shvatili smo da od mise neće biti ništa, već da opet moramo misliti na stopiranje, te smo zato išli na cestu. Ubrzo je stvarno zastalo nekoliko automobila i pokupilo djevojke i mlade dečke. No, Dario i

ja smo zaostali, a nitko nam se nije zaustavljao. Sunce je užasno žglo, a mi u dugim hlačama i žedni! U međuvremenu smo bili prošli jedno dva kilometra u smjeru kampa, no znali smo da do Šimuna ima još najmanje trinaest kilometara! Već smo sami sebe vidjeli kao kosture koje se vidi u pustinjским prizorima u filmovima o divljem zapadu.

U taj čas kraj nas je prošao jedan auto sa registracijom Wiesbadena i zaustavio se stotinjak metara ispred nas. Dario i ja smo prišli autu i vozaču se obratili na njemačkom. No vozač je rekao: "Dobar dan, Dario i Stipane!". Vozač koji je stao i koji nas je spasio bio je naime gospodin Zlatić, naš učitelj hrvatskog iz Wiesbadena, a koji je sam ljetovao na Pagu.

Iz ovog se može zaključiti da su i učitelji ponekad korisni.

Stipan

"Moj šator u kampu Šimuni", crtež

Dario

HOĆE LI NAS OLUJA PROMIJENITI ?

Ponekad se čini da nismo potpuno svjesni u kojem dobu živimo, koje izvanredne događaje proživljavamo, čemu smo svjedoci. Događa li se sve prebrzo da bi shvatili do koje mjere je to sudbonosno? Nije li nas taj intenzitet događanja premorio i iscrpio? Oluja nas je sve oduševila, ali je li ostavila dubljeg traga u našim dušama, je li nešto promijenila u našim životima? A Oluja je samo posljednji od niza sudbonosnih događaja. Jesu li oni svi zajedno znatno i trajno promijenili našu osobnu sadašnjost i budućnost?

Sjetimo se proljeća 1990. godine i prvih slobodnih, demokratskih izbora u Hrvatskoj kad smo prvi put u životu glasovali po svojoj slobodnoj volji, a ne po tuđoj naredbi. Sjetimo se onda probudjenih silnih nadanja, ali i ne manjeg strahovanja, da se ne ponovi Hrvatsko proljeće. Onda smo autobusima hrlili u domovinu na izbore jer taj izvanredan događaj nismo ni htjeli niti smjeli propustiti. Koliko su nam važni bili nedavni ovogodišnji izbori? Mogu li i smiju li izbori tek nakon pet i pol godina slobode već postati nešto obično?

Pomislimo na "balvan revoluciju" u ljetu 1990., na prijetnje Jugovojske državnim udarom u zimi 90./91., na prvo prikrivenu pa zatim otvorenu agresiju Jugovojske u drugoj polovici 1991., na proglašenje hrvatske nezavisnosti i zatim odgadjanje na "nagovor" licemjerne "neutralne" Europe. Pomislimo na strepnju s kojom smo svake večeri uključivali prijemnik i tražili hrvatski radio, na nebrojene akcije prikupljanja pomoći, na žalost zbog teških žrtava i razaranja pogotovo nakon pada Vukovara, na usplamsalu nadu još uvijek prožetu nevjericom kad smo shvatili da Hrvatska odolijeva usprkos silnoj nadmoći agresora. Danas jedva još pomažemo, ali domovina naše poklone više i ne očekuje. Utoliko više očekuje naša ulaganja. Ali, koliko je naša spremnost za ulaganje u skladu s ostvarenjem vjekovnog sna o slobodnoj, nezavisnoj, jedinoj Državi Hrvatskoj? Nije li mnogima od nas uštedjevina još uvijek u njemačkoj banci?

Bili smo ushićeni kad je 15. siječnja 1992. velik dio svijeta priznao Republiku Hrvatsku. Našu novu hrvatsku putovnicu obrtali smo u rukama i prelistavali uvijek iznova. Odslužio je SFRJ pasoš! Nikad više nas u jugokonzulatu neće vrijedjati primitivni podanici zaštićeni debelim, neprobojnim staklom od vlastitog naroda. Ali, zar se ushićenost i ponos hrvatskim državljanstvom smije iscrpiti tek putovnicom? Zašto je danas još uvijek oko pola Hrvata prijavljeno kao Jugoslaveni u gradskim prijavnim uredima?

Naša radost zbog priznanja bi ubrzo pomućena obeshrabrujućim i ponižavajućim držanjem UNPROFOR-a u Hrvatskoj, čijem boravku kao da neće biti kraja. Ali, jesmo li se smjeli tako brzo obeshrabriti, tako naglo izgubiti volju, napustiti hrvatske udruge, okrenuti se sebi i svojim brigama? Nisu li upravo to i željeli svjetski moćnici čije naredbe je UNPROFOR provodio? Zar smije biti teško ustrajati godinu, dvije, pet ako treba, da bi se ostvarilo nešto tako sudbinski bitno kao Hrvatska Država, ne samo priznata, nego i potpuno oslobođena, jaka, stabilna i cijenjena?

A onda nas iz zlovolje i malodušnosti trgnu prvo Bljesak pa zatim Oluja! Ništa više nije kao prije! Na Kninskoj gradini vihori se hrvatski stijeg! Hrvatski "mekani trbuh" je otvrdnuo kao kaljeni čelik! Položaj Hrvatske je vojno i politički tako učvršćen da nas nikakva međunarodna urota, a još manje četnici, ne mogu ugroziti.

Prestaje li time potreba za nekim većim (ili uopće bilo kakvim) zalaganjem u iseljeničkim hrvatskim udrugama? Treba li nas Hrvatska?

Odgovor na to pitanje je svakako pozitivan, ali bitno je nešto drugo: mi trebamo Hrvatsku! Svim Hrvatima je u ovih pet godina ostvaren vjekovni san, ne samo onima u domovini. I zato nam Oluja treba biti poticaj vjere u Hrvatsku, iskazivanja hrvatstva i ponosa što smo Hrvati više nego ikad do sada.

Tko vjeruje u Hrvatsku, taj u nju ulaže. Tko iskazuje svoje hrvatstvo, taj je - između ostalog - prijavljen kao Hrvat. Tko se hrvatstvom ponosi, taj sudjeluje u preobrazbi i izgradnji hrvatskog društva, na primjer putem izbora. Tome Oluja nije samo prolazna radost, nego osnova nekim temeljnim promjenama u životu i životnim planovima. Taj vjerojatno radi i u hrvatskim udrugama.

Ivo Andrijević

Hrvatski bojovnici na Plitvicama

POVRATAK U DOMOVINU

Oproštaj od višegodišnje predsjednice HKZ Wiesbaden, Maje Runje

Hrvatska kulturna zajednica Wiesbaden je 26. kolovoza priredila mali oproštajni domjenak, kako bi dostojno ispratila jednu od svojih osnivačica i višegodišnju predsjednicu Maju Runje povodom njezinog povratka u domovinu. U ugodnom ozračju okupili su se mnogi članovi, među kojima je bila većina najužih suradnika Maje Runje - sadašnji i prijašnji vijećnici. Predsjednica Biserka Andrijević zahvalila se u pozdravnom govoru Maji Runje na dosadašnjem radu i zaslugama na izgradnji HKZ Wiesbaden od osnivanja do danas. Posebno joj je čestitala na odluci vratiti se u domovinu i zaželjela joj u ime svih članova HKZ-a puno uspjeha i sreće.

U svom odgovoru Maja je sa svoje strane zahvalila svima na višegodišnjoj suradnji i za dolazak na oproštajnu svečanost. Tijekom govora mogli su se povremeno zamijetiti potpuno razumljivi osjećaji: s jedne strane tuga zbog rastanka, a s druge - napeto isčekivanje hoće li se postavljeni ciljevi u domovini odista ostvariti.

Poželimo Maji i njenoj obitelji ostvarenje svih njihovih želja i očekivanja, jer to bi ujedno bio i veliki poticaj za sve buduće, nadajmo se brojne, povratnike iz Wiesbadena i okolice.

Maja Runje na oproštajnom domjenku u Wiesbadenu

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo rada i socijalne skrbi
FOND »ZRINSKI I FRANKOPANI«

SOLIDARNOST ZA HRVATSKU - FOND »ZRINSKI I FRANKOPANI«

SOLIDARNOST ZA HRVATSKU - FOND »ZRINSKI I FRANKOPANI«

Pripadnici oružanih snaga Republike Hrvatske i Ministarstva unutarnjih poslova životom plaćaju zajedničku čežnju za samostalnom i slobodnom Hrvatskom!

Pokažimo svima, osobito obiteljima poginulih da je naša solidarnost i humanost snažna poput čežnje za slobodom!

Pomozimo onima čiji su najdraži za slobodu Hrvatske dali ono najvrijednije što imaju!

Svoje priloge možete uplatiti Republičkom fondu "Zrinski i Frankopani" osnovanom od Vlade Republike Hrvatske pri Ministarstvu rada i socijalne skrbi — iz kojeg će se obiteljima poginulih branitelja kao i ranjenim braniteljima davati različite vrste pomoći.

DINARSKI ŽIRO-RAČUN: 30102-655-427, Zavod za platni promet, Zagreb
DEVIZNI ŽIRO-RAČUN: 30101-620-16-2421706552, Zagrebačka banka Zagreb

MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE SKRBI

SOLIDARNOST ZA HRVATSKU - FOND »ZRINSKI I FRANKOPANI«

U akciji prikupljanja priloga za fond "Zrinski i Frankopani" koju je u Wiesbadenu pokrenuo i vodio gospodin Zvonko Oslaković sudjelovali su: Ankica i Vinko Dragojević, Marija Crnčić, Bela i Ana Czoska, Ante i Drago Lujić, Josip Magdić, Franjo Mrazović, Zvonko Oslaković, Branko Škiljan, Andrija Turković, HDZ Wiesbaden i HKZ Wiesbaden.

Tom prilikom prikupljeno je 1150.-DM.
Najsrdajnije zahvaljujemo svim darovateljima !

NOVI ČLANOVI

Novi članovi Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden su :

Smiljka Sklenar

Iva Žigrić

Srdačno pozdravljamo nove članove i veselimo se zajedničkom radu !

Spendenkonto: Ökologie für Osijek

Pomozite gradu Osijeku pri savladjivanju njegovih ekoloških problema i darujte svoj prilog na posebni žiro-račun:

Nassuische Sparkasse - Wiesbaden
Konto-Nr. 100 205 491 (BLZ 510 500 15)
Stichwort: Ökologie für Osijek

Akcija "Ökologie für Osijek" je zajednička akcija njemačkih Liberala pokrajine Hessen i gospodje Dr. Marije Orlović. Za sve obavijesti izvolite se obratiti na gospodju Dr. Orlović, tel. 405118.

U subotu, 2. rujna održana "Ljetna fešta SPD-a" na Starom groblju u Wiesbadenu

U djelokrug rada naše udruge spada i nastup u njemačkoj javnosti i povezivanje s raznim njemačkim ustanovama, kako bi pospješili širenje i produbljivanje spoznaje o Hrvatima i Hrvatskoj kao starom europskom narodu i državi (a ne tek nekoj novoj tvorevini iz "ehemaligen Jugoslawien"), kako bi neumorno ponavljali istinu i otklanjali mnoge laži iz naše novije i najnovije povijesti, te na kraju našim njemačkim sugradjanima predstavljali našu domovinu a i samu našu udružbu i Hrvate iz Wiesbadena i okolice. Prilika za jedan takav nastup bio je poziv gradske organizacije SPD-a Wiesbaden našoj udružbi, da sudjelujemo u Ljetnoj fešti koju su oni priredili na Starom groblju (Alter Friedhof) u Wiesbadenu, 2. rujna.

Tmuran dan nije obećavao neki naročiti uspjeh, a dok smo sastavljali naš paviljon i postavljali stolove i klupe počela je čak sipiti lagana kišica. Srećom, vrijeme se ipak popravilo i počeli su pristizati i prvi gosti.

Paviljon HKZ-a bio je dobro posjećen a imao je i što ponuditi. Naše vrijedne članice pobrinule su se za dobar izbor kolača a tražena su bila i naša hrvatska vina. No nismo mi bili jedini hrvatski predstavnici na toj zabavi! U kulturnom programu nastupili su pjevački zbor i tamburaška grupa Hrvatske kulturne zajednice iz Mainza, koje je publika vrlo srdačno pozdravila. Naravno da smo i mi pritom zdušno pripomogli!

Možda je pokoji posjetitelj u razgovoru s nama dobio još malo jasniju sliku o Hrvatskoj i Hrvatima, dobio potvrdu za nešto što je već čuo ili pročitao, trajno zapamtio neke činjenice. Ako je tako, onda nam je trud nagradjen. Predsjedništvo zahvaljuje svima koji su sudjelovali u ostvarenju našeg štanda.

Štand Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden

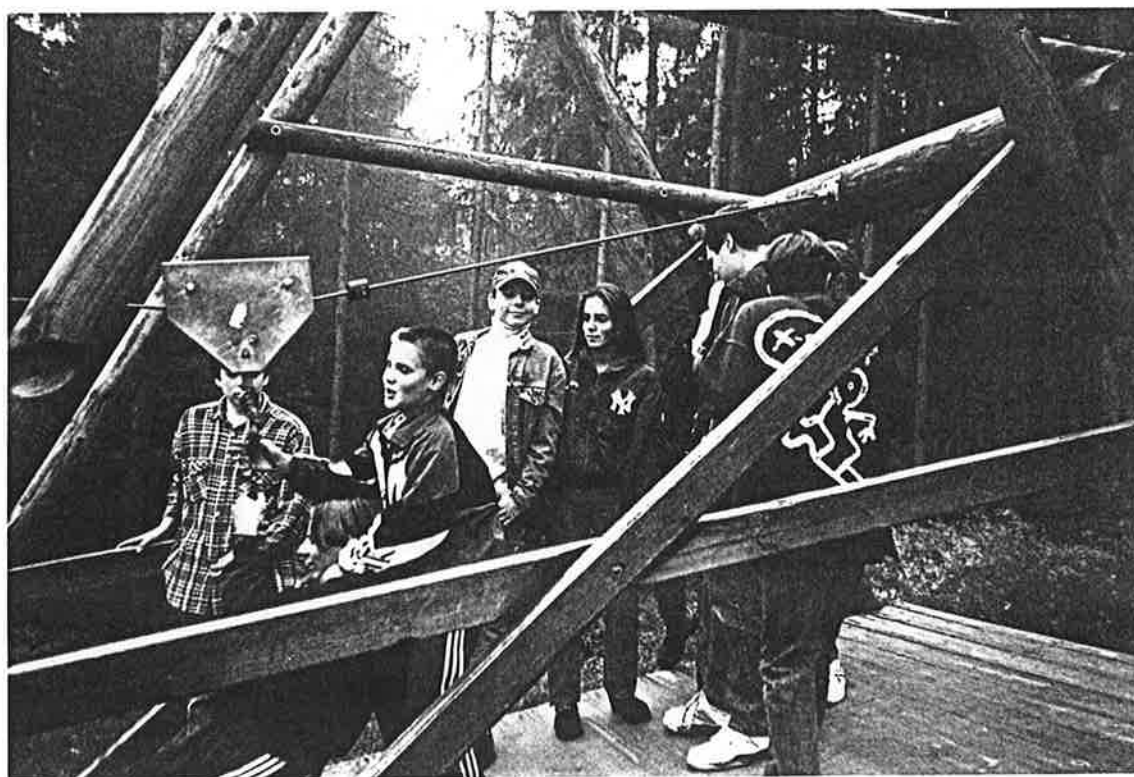
POSLIJEPODNE U PRIRODI

Nedjeljni obiteljski izlet članova HKZ-a, 3. rujna, na izletištu Platte, uz roštilj i igre za mladež

Izlet je pružio priliku za susret članova u sasvim drugačijem okružju nego što je uobičajeno, susret u prirodi na mirisnom šumskom zraku, susret obitelji - odraslih i podmlatka, susret bez dnevnog reda, no zato spontanog razgovora o svemu što nas Hrvate trenutno najviše zanima, ali - zašto ne - i o osobnim preokupacijama. Samo izletište Platte nudi sve što je potrebno za jedan takav obiteljski susret: klupe i stolove, brvnaru, ognjište s roštiljem, vodu, igralište i mini-golf za djecu i mlade.

Naših članova došlo je oko dvadesetak, djecu ne brojeći. Vrijeme nam nije bilo baš naklonjeno - nije doduše padala kiša, ali su klupe vani bile mokre - tako da smo veći dio vremena proveli u brvnari. To nas nije naročito omelo, jer je mjesta bilo dovoljno i za više ljudi. Mladi su se ionako razbježali po šumi i igralištu da bi navratili samo pogledati kad će jelo biti gotovo.

Odraslima nije trebao dogovor, posao su podijelili prema sklonostima. Jedni su se pobrinuli za vatru i žar, drugi za pečenje, teći su priredili stolove. Poslije jela, uz čašu vina, sjedeći oko ostataka žara, razvio se razgovor u kojem je glavna tema naravno bila Oluja, te kako ju je tko doživio i gdje je u to vrijeme bio. Upravo zbog Oluje naše popodne na izletištu Platte je bilo ispunjeno radšću i optimizmom.

Skupina mladih na igralištu Platte

HRVATSKA POSLIJE OLUJE

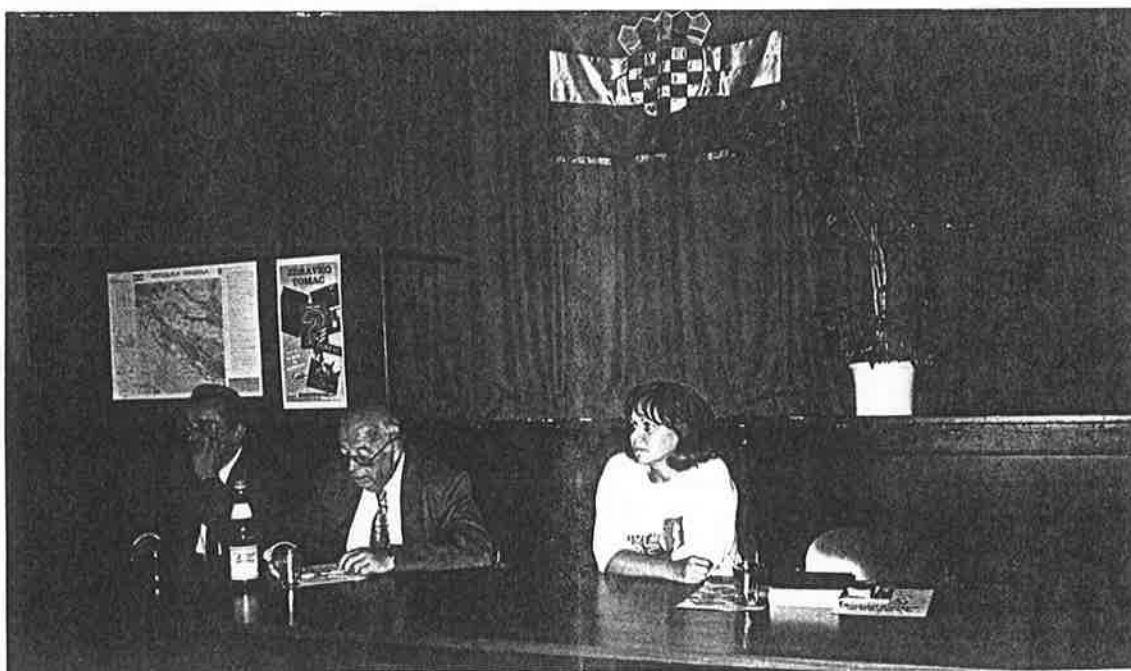
Predavanje na tu temu održao je prof. dr. Zdravko Tomac u Wiesbadenu 9. rujna

Svi smo s oduševljenjem pratili sjajno izvedenu vojno-redarstvenu akciju "Oluja", kojom su uskrsnule nade u skori pravedni mir ne samo u Hrvatskoj nego i u Bosni i Hercegovini. Upijali smo vijesti, pratili reakcije svijeta, slušali i čitali o novim mirovnim prijedlozima.

Odličnu priliku za temeljito upoznavanje novonastalog stanja pružio nam je posjet našeg vrlo poznatog političara i znanstvenog djelatnika s područja političkih znanosti, pisca više knjiga, prof. dr. Zdravka Tomca. Mnogi od nas pomno su pratili njegove komentare zbivanja u Hrvatskoj u hrvatskom tisku (na pr. "Slobodna Dalmacija"), članke precizne i jasne poruke uvijek rukovodjene objektivnom prosudbom uspjeha i neuspjeha, mogućih rizika, ostvarenog i onog što se tek mora postići. Prof. dr. Tomac je, kao istaknuti član jedne oporbene stranke, oličenje kvalitetnog, konstruktivnog i državotvornog rada u oporbi (u čemu je nažalost dosta osamljen).

Razumljivo je što je njegovo predavanje u Wiesbadenu bilo sasvim na razini njegovog ugleda. Posjetiteljima je dan jasan pogled radikalnog preokreta u odnosu snaga koje je donijela Oluja. Čuli smo iscrpnu raščlambu prije svega političkih, ali i gospodarskih i demografskih posljedica Oluje. Ukazano je na velike prednosti koje je Oluja Hrvatskoj donijela i načine kako te prednosti dosljedno i u najvećoj mogućoj mjeri iskoristiti za ostvarenje ne samo jake Hrvatske nego i štovane i u međunarodnim tijelima rado prihvaćene Hrvatske.

Nakon predavanja više posjetitelja se uključilo u razgovor, postavljajući pitanja i iznoseći svoja mišljenja na koja je prof. dr. Tomac rado davao dodatna pojašnjenja.

Prof. dr. Zdravko Tomac na predavanju u Wiesbadenu

Dr. Marija Orlovic

Meine Meinung - Frieden mit militärischen Mitteln?

Die Ereignisse in Bosnien und Herzegowina, wie davor auch in Kroatien erlebte ich als Schauplätze des Niederganges unserer Zivilisation, als Diktatur der Waffen über die Geschichte der Menschheit. Die jüngst häufig diskutierte Frage: Militärisches Eingreifen ja oder nein, machte mich nach vier Jahren Zusehens und Verzweifeln nur noch müde - und ganz plötzlich erneut wütend.

Militärisch eingreifen - gegen wen? Gegen diejenigen, die schon vor vier Jahren gegen unbewaffnete und wehrlose Menschen mit schwerstem militärischem Gerät vom Boden, aus der Luft und von der See brutalst vorgegangen sind? Warum sollte man heute gegen diejenigen militärisch vorgehen, die man vier Jahre lang sozusagen vor laufenden Kameras hat wehrlose, unbewaffnete Menschen ermorden, quälen oder vertreiben lassen? Was wissen wir denn heute, was wir vor vier Jahren nicht schon gewußt hätten? Es ist ein Verbrechen geschehen, an dem sich alle, die zugeschaut und sich dauerempört haben, schuldig gemacht haben. Wenn jetzt nach militärischem Eingreifen gerufen wird, dann hat das für mich den Beigeschmack von „sich die Hände in Unschuld waschen“ - nachdem der Faschismus gesiegt hat.

Das Gefühl der Übelkeit und des Sich-Übergeben-Müssens, das mich seit vier Jahren begleitet, hat eine neue Dimension bekommen. Die zynische Heuchelei der Politiker aller Farben und Nationen erfüllt mich mit Grauen.

Für mich war die Gewaltanwendung nie ein Instrument der Ordnungspolitik. Die stillschweigende Haltung der Politiker aber, mit den Waffen der Serben die Fortsetzung einer neuen jugoslawischen Geschichte schreiben lassen zu wollen, gehört ohne Zweifel zu den brutalsten, perversesten und zynischen Geschichtsschreibungen, die wir kennen. Nur der verzweifelte Widerstand der Menschen von Vukovar und Sarajevo hat diese „ordnende“, serbische Kraft gestört. Es waren nicht die Politiker, die diese mörderische „ordnende“ Kraft gestoppt hätten. Es waren Menschen, die ihre Stadt, ihre Heimat, ihren Lebensraum liebten, verzweifelt verteidigt und sich einer Vertreibung widersetzt haben. Und dort wo sie sich mit den Waffen haben verteidigen können, dort haben sie auch Erfolg gehabt: Sie haben überlebt, sie wurden nicht vertrieben.

Die Nato-Angriffe, die mittendrin in der politischen Diskussion über das militärische Eingreifen stattgefunden haben, haben dieses von sich wehrenden Menschen vorgeführtes Überlebens-Muster bestätigt: „Das blutige Balkan-Drama“ bekommt langsam Konturen einer Wende zum Frieden hin. Und die Politiker vom Typ „Frieden ohne Waffen um jeden Preis“ vollziehen auch ihre „Wende“ im politischen Überlebens-Zirkus: Sie denken über das Thema nach - um „Verantwortung“ zu zelebrieren. Zynischer geht's wohl nicht!

Najdražoj mi Hrvatskoj !

Zemljo moja znaš li kako patim
volim Te kao majku želim da Ti se vratim,
ljubav moja prema Tebi je neizmjerena,
iskrena i do smrti moje bit će Ti vjerna.

Gdje god živim osjećam toplu ljubav Tvoju
ona me krijepi i hrani gladnu dušu moju,
u tuđini znam da nisam sama, Ti si tu,
hvala Ti od srca za ljubav vjernu i plemenitu.

U snovima Ti se meni često javljaš,
a u zoru ranu tužnu me ostavljaš,
budim se i otvaram umorne oči
s nadom da ćeš mi ponovo u san doći.

Molim Boga za zdravlje i povratak moj
primi me tada u čvrst zagrljaj Tvoj,
obećavam Ti zemljo ostat ću zauvijek
jer Tvoj zagrljaj duši mojoj je lijek.

Ankica Magdić

Iz rajnsko - majnske regije: Hrvatsko kulturno društvo Frankfurt e.V. slavi 25 godina postojanja

Uspješan nastup Zagrebačkih solista u Alte Oper

Bila je to večer kulture i glazbe u njenom najsavršenijem obliku. Nastup Zagrebačkih solista u Alte Oper u Frankfurtu, 15. rujna 1995. godine povodom 25. obljetnice HKD-a iz Frankfurta pred pretežno hrvatskom publikom pokazao je mogućnosti hrvatskog glazbenog izražavanja u svoj širini višekulturnog estetskog doživljavanja i sposobnosti estetskog artikuliranja sveeuropske glazbene baštine. Od Sorkočevića i Kelemana do Mozarta i Britena - Zagrebački solisti su u svakom - pa ma kako oprečnom - programskom dijelu demonstrirali dubinu i sigurnost svog glazbenog doživljavanja i svoje tehničke sposobnosti pretvaranja tog doživljaja u glazbu svjetskog ranga. Bila je to više nego uspješna prezentacija mogućnosti hrvatskih umjetnika - praćena oduševljenim ovacijama prisutne publike. Njemački su mediji u svojim osvrtima takodjer istakli iznenadjujuće sigurnu izvedbu i širinu estetskog temperamenta hrvatskih umjetnika. Umjetnička izvedba djela i autora iz raznih epoha i raznih kulturnih europskih sredina pokazala je zapanjujuću širinu estetskih mogućnosti i sigurnosti glazbene interpretacije hrvatskih umjetnika. Možemo samo reći: Čestitamo hrvatskom kulturnim društvu i svim drugim hrvatskim udrugama, koje su doprinijele organizaciji ovog koncerta, na ovom divnom estetskom doživljaju, a Zagrebačkim solistima hvala na divnom ponosnom osjećaju kojeg su sigurno osjetili svi prisutni na ovom koncertu. Biti kulturno predstavljen putem bogate izvedbe Zagrebačkih solista - bio je to rijetko ugodan osjećaj zajedništva na visokom nivou. (mo)

Zagrebački solisti

DANI HRVATSKE KULTURE U WIESBADENU

Villa Clementina u Wiesbadenu -
mjesto vrlo značajnog predstavljanja hrvatske kulture početkom 1996.

Kulturamt Wiesbaden i Poslanstvo Republike Hrvatske u Frankfurtu upriličuju u siječnju i veljači iduće godine "Dane hrvatske kulture" u prostorijama Ville Clementine u Wiesbadenu. Pripreme za ovaj jedinstveni kulturni događaj su u punom tijeku, a hrvatske udruge iz Wiesbadena pružit će organizatorima svakovrsnu pomoć u pripremi i provođenju zahtjevnog programa. Bit će predstavljena neka od vrhunskih djela hrvatske umjetnosti uz sudjelovanje isto tako vrhunskih hrvatskih umjetnika.

Program Dana hrvatske kulture, 21. siječnja do 11. veljače, 1996 :

Izložba hrvatskih likovnih umjetnika :

prikazana će biti djela Ljube Babića, Vladimira Becića i Jerolima Miše

Glazbeni program (svake subote u 20 sati) :

27. siječnja - Večer mladih hrvatskih glazbenika

3. veljače - Koncert Dunje Vejzović, sopran i Djordja Stanettija, glasovir

10. veljače - Zagrebački gitarski trio

Književni program (svake nedjelje u 17 sati) :

28. siječnja - Darko Čurdo: Recital Ujevićeve poezije

4. veljače - Večer Društva hrvatskih književnika s prof. dr. Antom Stamačom,
predsjednikom društva

11. veljače - Joško Ševo: "Govorite li hrvatski"

Simpoziji (svake nedjelje u 11 sati) :

28. siječnja - Marijan Batinić : Njemačko - hrvatski kulturni susreti

4. veljače - Zdenko Karakaš : Hrvatsko gospodarstvo i vanjska trgovina

11. veljače - Turizam u Hrvatskoj

Sponzori dobrodošli !

Za sve ljubitelje kulture a posebice hrvatske kulture, za Hrvate i prijatelje Hrvatske, za pojedince, poduzetnike kao i za poduzeća pruža se mogućnost aktivnog doprinosa ostvarenju "Dana hrvatske kulture" putem sponzorstva. U tu svrhu je Poslanstvo Republike Hrvatske u Frankfurtu otvorilo poseban konto za uplate sponzorskih priloga:

Deutsche Bank, Frankfurt, BLZ 500 700 10
Broj računa 1763937 02 s naznakom: Villa Clementine

Za sva daljnja objašnjenja o uvjetima i mogućnostima sponzorstva obratite se na Poslanstvo RH, konzul Silvio Kus, tel. 069 / 29 41 24, ili na HKZ Wiesbaden, B. Andrijević, tel. 06128 / 42483

HRVATSKA NARODNA BAŠTINA

Zagonetke

U vremena stara, kad svijet nije znao za televiziju, radio i telefon, kad se je svakidašnjica sastojala u obavljanju kućnih poslova, kad su polja bila preplavljena težacima i narodnim nošnjama, kad se je čula vika pastira i rika vilaša (volova) i kad je vrijeme išlo u neograničenu beskonačnost, čula se pjesma i orila ganga.

Poslije napornog dana išlo se na sijelo, pričale priče, zagonetke, igralo prstena.....

Bila su to vremena iznimno teška ali i lijepa. Sjećajući se svoga djeda i svoga djetinjstva osjetih potrebu da postavim nekoliko djedovih zagonetaka tako, da bi se vidjela ljepota jezika i slikovitost narodnog čovjeka.

Zagonetke ću postaviti baš onako, kako ih je nekada postavljao moj pokojni djed, da bi se dobio dojam onog prošlog zanimljivog vremena.

1. Što mi je to i to? Crno mače za goru zamače.
2. Što mi je to i to? Šušuljica, bušiljica - na njoj sto košuljica.
3. Što mi je to i to? Suk suče iznad kuće, isće gaće (hlače) putovat će.
4. Što mi je to i to? Sjedi Sućur na moru, na drvetu javoru. Što god ljudi imadoše to Sućuru pridadoše.
5. Što mi je to i to? Pridje ovca priko doca i slomi sto i četiri koca.
6. Što mi je to i to? Krava rikne iza Rike, tele sosne iza Bosne.
7. Što mi je to i to? Sikotići siku, vukotići vuku, sam Harambaša sa sebe sve svalja.
8. Što mi je to i to? Dva lončića - četiri poklopčića.
9. Što mi je to i to? Na vodu ide - vodu ne pije.
10. Što mi je to i to? Lijep pada, prljav se diže.

Naši stariji su znali provoditi cijele večeri uz pogadjanje ovakvih ili sličnih zagonetaka.
Pokušajte i Vi!

Ovom prilikom želim Vam postaviti i jednu nagradnu zagonetku, čineći Vam pogadjanje zanimljivim i dovodeći Vas u duh onoga vremena. Odgonetku šaljite na adresu uredništva. Za točan odgovor dobit ćete dvije ulaznice za božićnu priredbu i pet papirića za božićnu tombolu.

Puno uspjeha!

Što mi je to i to?

Na srid polja stup i na stupu četiri ogranka.

Svaki ogranak ima po tri grane.

Na svakoj grani su četiri gnizda (gnijezda).

U svakom gnizdu po sedmero, osmero jaja.

Odgonetke: 1. Metak, 2. Kokoš, 3. Dim, 4. Vodeni mlin, 5. Kosa, 6. Grom i munja, 7. Zubi i jezik, 8. Oči, 9. Zvono, 10. Snijeg.

Ante Marinčić

OBAVIJESTI

Susret s prof. dr. Zlatkom Kramarićem

Subota, 04.11.1995., 14 do 16 sati, prostorije Hrvatske katoličke misije, Waldstr. 95, Wiesbaden. Prof. dr. Zlatko Kramarić bit će na raspolaganju svima onima koji žele s njim osobno razgovarati.

Predavanje i razgovor: "Istočna Slavonija danas"

Subota, 04.11.1995., 19 sati, dvorana St.Kilian, Waldstr.39, Wiesbaden. Susret i razgovor Hrvatica i Hrvata iz Wiesbadena i okolice. Gost večeri je prof. dr. Zlatko Kramarić, gradonačelnik Osijeka. Organizator: Hrvatska katolička misija i dr. Marija Orlović.

Razgovor uz zajuttrak: "Kultura i umjetnost u hrvatskoj današnjici"

Nedjelja, 05.11.1995., 8.30 do 10 sati. Za sve one Hrvatice i Hrvate koje zanima trenutno stanje hrvatske kulture postoji mogućnost za zajednički zajuttrak s gradonačelnikom grada Osijeka, prof. dr. Zlatkom Kramarićem i razgovora o hrvatskoj kulturi danas. Mjesto susreta će se odrediti prema broju zainteresiranih. Zato molimo sve koji žele doći za što skorije prijave kod Biserke Andrijević, tel.06128/ 42483 ili kod dr. Marije Orlović, tel. 40 51 18.

Srdačno Vas pozivamo na

HRVATSKU PREDBOŽIĆNU VEČER

u subotu, 16. prosinca, 1995. u 19 sati

u dvorani Pius-Haus, Gutenbergstr. 6, Wiesbaden

PROGRAM:

*Zlata Kolarić-Kišur : " Kristalni zvončići ", igrokaz
izvodi : Dječja kazališna skupina HKZ-a Wiesbaden*

*Božićne pjesme :
izvodi : Dječji zbor Škole hrvatskog jezika u Wiesbadenu*

Gosti večeri:

KLAPA "GALIJA" IZ ZADRA